

VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

KAMER VOOR ONPARTIIDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

ZAAK VAN P.S. t. NV VLAAMSE RADIO- EN
TELEVISIEOMROEPORGANISATIE

(dossier nr. 2018/320)

BESLISSING nr. 2018/023

26 april 2018

In de zaak van P.S. tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie,

De Vlaamse Regulator voor de Media (Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Mevr F. FIERS,
Dhr L. HELLIN,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN,
Dhr B. STURTEWAGEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK,
Dhr T. VAN POPPEL, *leden*,

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 26 april 2018,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

FEITEN EN PROCEDURE

1. Op 10 maart 2018 heeft P.S., via het online klachtenformulier bij de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) een klacht ingediend tegen NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (hierna: VRT), met maatschappelijke zetel Auguste Reyerslaan 52 te 1043 Brussel.

De klacht is gericht tegen het televisieprogramma 'Iedereen Beroemd', zoals uitgezonden op 9 maart 2018 (omstreeks 19u40) op ÉÉN, een omroepprogramma van VRT.

P.S. vindt het "*moreel onverantwoord*" en "*mensonterend*" dat in het programma tijdens de rubriek 'Oudercontact' seksspeeltjes worden voorgelegd aan minderjarigen.

2. VRT heeft per e-mail en aangetekend schrijven van 30 maart 2018 aan de VRM, gereageerd op de voornoemde klacht.
3. P.S. en VRT zijn conform de voorgeschreven termijnen rechtsgeldig en aangetekend uitgenodigd voor een hoorzitting bij de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen (hierna: de Kamer) van de VRM.

Op de zitting van 26 april 2018 zijn de partijen gehoord door de Kamer: de

klager in eigen persoon; VRT wordt vertegenwoordigd door mevr. Hanne Snoeks, juridisch adviseur.

TOEPASSELIJKE REGELS

4. Artikel 42 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma’s uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma’s waarin pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen.

Deze bepaling geldt ook voor andere programma’s die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma’s ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of moeten ze gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid gelden ook voor aankondigingen van programma’s die uitgezonden worden door lineaire televisieomroeporganisaties.”

5. Artikel 220, § 2, van het Mediadecreet bepaalt:

“§ 2. De kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen doet uitspraak, hetzij ambtshalve wat betreft het toezicht op artikel 42, 44, 45, 72, 5°, en artikel 176, 1°, hetzij op verzoek van de Vlaamse Regering, hetzij naar aanleiding van een klacht die op straffe van onontvankelijkheid ingediend is uiterlijk de vijftiende dag na de datum van de uitzending van het programma door eenieder die blijkt geeft van een benadeling of een belang.”

6. Artikel 12, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 30 juni 2006 betreffende de procedure voor de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: het Procedurebesluit) stelt:

“Om ontvankelijk te zijn, moet een bij de Regulator ingediende klacht aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° ingediend zijn uiterlijk de vijftiende dag na de gebeurtenis die

aanleiding heeft gegeven tot de klacht;

2° de naam, de hoedanigheid en het adres van de klager vermelden;

3° het belang bij het indienen van de klacht aangeven, behalve als het gaat om een klacht met betrekking tot de bepalingen over commerciële communicatie of boodschappen van algemeen nut;

4° het onderwerp van de klacht aangeven, met een uiteenzetting van de redenen waarop ze steunt en met vermelding van de persoon tegen wie de klacht is gericht. Als de klacht betrekking heeft op een radio- of televisieprogramma, moet de uitzending waartegen wordt opgekomen worden aangewezen met vermelding van de dag en het uur waarop de uitzending heeft plaatsgehad;

5° ondertekend zijn door de klager. Als de klacht uitgaat van een rechtspersoon, wordt ze ondertekend door een persoon die volgens de wet of de statuten bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen. [...].”

A. Argumenten van de klager

7. De klacht van P.S. betreft het voorleggen van seksspeeltjes aan minderjarigen tijdens het televisieprogramma ‘Iedereen Beroemd’, meer bepaald in de rubriek ‘Oudercontact’. Hij is van oordeel dat dit moreel onverantwoord is: *“Het toont eens te meer dat ethische grenzen zonder schroom worden overtreden. Zeker tegenover kinderen vind ik dit mensonterend. Ik hoop dat de betrokken programmamakers van hogerhand hierover aangesproken en berispt worden”.*

Volgens de klager wordt het seksuele leven van kinderen en hun beeldvorming hierover *“besmet en aangetast”* wanneer ze op jonge leeftijd geconfronteerd worden met dergelijke beelden. P.S. meent dat zij niet thuishoren in een familieprogramma en dat seksspeeltjes, anders dan VRT aanvoert, niet tot *“het leven van de gewone Vlaming”* behoren.

8. Bij de omschrijving van zijn belang op het klachtenformulier beperkt de klager zich tot het verwijzen naar *“filosofische en religieuze bezwaren”*.

Tijdens de hoorzitting verduidelijkt P.S. hierbij dat hij zijn klacht heeft ingediend ter verdediging van een maatschappelijk belang en vanuit een *“onmiskkenbaar gevoel van plaatsvervangende schaamte ten aanzien van de programmamakers”*. Nadat hij enkele mensen had aangesproken over de uitzending, aldus de klager, was hij ervan overtuigd dat de modale burger dergelijke beelden afkeurt. P.S. onderstreept dat hij geen persoonlijk belang heeft bij het indienen van deze klacht, noch enige persoonlijke schade heeft geleden. Evenmin waren kinderen of kleinkinderen aanwezig bij het bekijken van de uitzending.

B. Argumenten van VRT

Ontvankelijkheid van de klacht

9. VRT voert in hoofdorde aan dat de klacht van P.S. onontvankelijk is, wegens zowel een gebrek aan persoonlijk belang als het onvoldoende aanduiden en motiveren van de rechtsgrond.
10. In de eerste plaats meent VRT dat de klager niet op afdoende wijze aangeeft welk persoonlijk belang hij heeft, opdat de klacht overeenkomstig artikel 220, § 2, van het Mediadecreet en artikel 12, eerste lid, 3°, van het Procedurebesluit als ontvankelijk zou kunnen worden beschouwd. Om aan deze vereiste van ontvankelijkheid te voldoen moet de klager, aldus VRT, immers een voldoende geïndividualiseerd belang aantonen dat specifiek is dan het algemeen belang. Hij dient te bewijzen dat de gewraakte uitzending hem persoonlijk schade heeft toegebracht of benadeeld heeft.

Volgens VRT heeft P.S. louter in algemene bewoordingen aangegeven dat zijn klacht ingediend werd uit filosofische en religieuze bezwaren en hij het moreel onverantwoord vindt om seksspeeltjes aan minderjarigen voor te stellen in een programma van de openbare omroep. VRT is van oordeel dat dit niet als een concreet persoonlijk belang kan worden beschouwd. De klacht bevat ook geen enkele aanzet of bewijs dat de klager door de betrokken aflevering persoonlijke schade zou hebben geleden, aldus VRT.

11. VRT is eveneens van mening dat het niet duidelijk is welke vermeende schending van het Mediadecreet haar wordt verweten, aangezien de klager in zijn klacht enkel stelt dat hij het "*moreel onverantwoord*" vindt om seksspeeltjes voor te leggen aan minderjarigen.

Volgens VRT geeft de klager in zijn klacht geen uiteenzetting van de redenen waarop ze steunt, zoals vereist in artikel 12, eerste lid, 4°, van het Procedurebesluit, en dient de klacht ook om deze reden onontvankelijk te worden verklaard.

Ten gronde

12. Hoewel het voor VRT onduidelijk is welke schending van het Mediadecreet haar wordt verweten, gaat zij ervan uit dat de klager VRT een schending van artikel 42 van het Mediadecreet verwijt, aangezien de klacht melding maakt van minderjarigen. Zij is evenwel van oordeel dat, indien de Kamer toch zou besluiten dat de voorliggende klacht ontvankelijk is, een schending van artikel 42 van het Mediadecreet in ieder geval ongegrond dient te worden verklaard.
13. Vooreerst spreekt het volgens VRT voor zich dat in de uitzending van 'Iedereen Beroemd' geen pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen die de ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, en dat er dus geen sprake kan zijn van enige inbreuk

op artikel 42, eerste lid, van het Mediadecreet.

14. Volgens VRT kan de betrokken uitzending echter evenmin worden beschouwd als een programma dat schade kan toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van kinderen, in de zin van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

VRT verduidelijkt dat 'Iedereen Beroemd' een reportagemagazine is over het leven van de gewone Vlaming, dat van maandag tot zaterdag, na het journaal van 19u, via ÉÉN wordt uitgezonden. 'Oudercontact', waarin de aangeklaagde fragmenten werden getoond, is een terugkerende rubriek binnen het programma. Kinderen en één van hun ouders reageren daarin – vaak op ludieke manier - op bepaalde items uit de actualiteit, 'rariteiten' uit het verleden, tendensen in de huidige maatschappij of socio-cultureel relevante thema's.

VRT geeft toe dat er dus ook vragen kunnen behandeld worden die ouders mogelijk minder aangenaam vinden om bij hun kinderen aan te kaarten of die in sommige huishoudens met de nodige schroom worden behandeld. Dit wordt volgens VRT ook op passende wijze aangekondigd aan het begin van de rubriek door de voice-over: *"Opvoeden is kennis en ervaring delen, maar ook kinderen de vrijheid gunnen om zelf iets uit te pluizen en te proberen"*.

De ouders die met hun minderjarige kinderen aan deze rubriek deelnemen worden volgens VRT vooraf ingelicht over de onderwerpen die aan hun kinderen kunnen worden voorgelegd en verlenen ook toestemming rond het uitzenden van de beelden die uiteindelijk in de montage worden meegenomen.

Het programma laat toe, aldus VRT, dat ook onderwerpen die gène kunnen opwekken op een speelse manier aan bod komen, waardoor de dialoog tussen ouder en kind kan worden bevorderd. VRT is dan ook van oordeel dat het brengen van deze rubriek op geen enkele wijze de lichamelijke, geestelijke of zedelijke gezondheid van minderjarigen kan schaden.

C. Beoordeling

Voorafgaand

15. De klacht van P.S. is gericht tegen het televisieprogramma 'Iedereen Beroemd', zoals uitgezonden op 9 maart 2018 (omstreeks 19u40) op ÉÉN.

Bij het bekijken van de beelden stelt de Kamer vast dat rubriek 'Oudercontact' tijdens de betreffende uitzending als onderwerp *"Wat zijn*

seksspeeltjes?” heeft (duurtijd ongeveer drie minuten). Hierbij komen afwisselend een zevental ouders met één of twee van hun jonge kinderen in beeld. Zij krijgen allen dezelfde drie seksspeeltjes voorgelegd, waarna de kinderen raden naar de functie of verheldering vragen aan de ouder.

Tijdens de hoorzitting verlangt de Kamer van VRT te vernemen of behalve de ouders ook de kinderen in kwestie hun goedkeuring hebben gegeven voor de uitzending van deze beelden. Ook wordt de vraag gesteld of deze uitzending aan de programmacharterraad van VRT werd voorgelegd. Ter zitting is evenwel gebleken dat door VRT op deze beide vragen, die nochtans tot de essentie van het debat horen, geen antwoord kan worden gegeven zodat geen duidelijkheid kan worden verschaft.

Ontvankelijkheid van de klacht

16. Klachten die bij deze Kamer worden ingediend zijn slechts ontvankelijk indien ze voldoen aan de voorwaarden voorgeschreven in artikel 220, § 2, van het Mediadecreet en nader uitgewerkt in artikel 12, eerste lid, van het Procedurebesluit. Opdat de Kamer uitspraak zou kunnen doen naar aanleiding van een klacht, dient de klager met name blijk te geven van een benadeling of een belang.

Deze expliciete eis van een benadeling of een belang toont aan dat de decreetgever de loutere hoedanigheid van kijker of luisteraar niet voldoende acht. Een klacht waarbij wordt opgetreden in naam van de bevolking of de maatschappij (een zgn. *actio popularis*) is niet toegelaten voor deze Kamer.

De klager moet dus meer bepaald aantonen over een persoonlijk belang te beschikken dat specifiek is dan het algemeen belang of het belang van elke burger. Hijzelf (of degene die hij vertegenwoordigt) dient het slachtoffer te zijn van of benadeeld te worden door de uitzending die wordt aangeklaagd.¹ Hierbij volstaat het dat er een duidelijk verband bestaat tussen de hoedanigheid van de klager en het nagestreefde doel. Zo vertegenwoordigen ouders bijvoorbeeld rechtsgeldig de belangen van hun kinderen en hebben zij een persoonlijk en rechtstreeks belang bij de bescherming van de grondwettelijk gewaarborgde rechten van hun kinderen.²

17. P.S. verklaart tijdens de hoorzitting echter uitdrukkelijk dat hij niet over een persoonlijk belang beschikt noch ooit enige persoonlijke schade heeft geleden naar aanleiding van deze uitzending van ‘Iedereen Beroemd’. Evenmin is de aanleiding van zijn klacht het hebben van (klein)kinderen of

¹ Zie onder meer VRM beslissing nr. 2016/026 van 25 april 2016, beslissing nr. 2017/029 van 23 juni 2017 en beslissing 2017/045 van 23 oktober 2017: “Om aan de vereiste van de ontvankelijkheid te voldoen, moet de klager meer bepaald het bewijs leveren persoonlijk het slachtoffer te zijn of een benadeling in zijn hoofde aanwijzen met betrekking tot de grief die hij ten aanzien van de betrokken uitzending, in het kader van de bepalingen waarop deze Kamer toezicht uitoefent, aanvoert”.

² Zie VRM beslissing nr. 2007/016 van 3 april 2007.

hun aanwezigheid bij het bekijken van het programma, aldus de klager.

Hij geeft zeer duidelijk te kennen dat hij tegen de betreffende beelden wenst op te treden vanuit een maatschappelijk belang. De klager beroept zich bijgevolg in wezen op een schending van het algemene recht om via de openbare omroeporganisatie programma's te ontvangen die ethisch verantwoord zijn, ook voor minderjarigen.

P.S. voert geen concrete elementen aan waaruit kan blijken dat zijn belang verschilt van het belang van elke kijker ten aanzien van dergelijke uitzendingen, waardoor hij niet beschikt over een voldoende geïndividualiseerd belang dat volstaat om een ontvankelijke klacht bij deze Kamer in te dienen.

Gelet op wat voorafgaat is de Kamer dan ook van oordeel dat de klager geen blijk geeft van het rechtens vereiste belang of van enige benadeling.

De klacht is bijgevolg niet ontvankelijk.

Derhalve kan de Kamer de klacht niet ten gronde onderzoeken.

OM DEZE REDENEN, DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Verklaart de klacht van P.S. onontvankelijk.

Aldus uitgesproken te Brussel op 26 april 2018.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.